

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра управління персоналом та економіки праці

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ___ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030505 - Управління персоналом та економіка праці
(назва освітньої програми)

на тему: **«Вдосконалення системи управління персоналом на прикладі ПАТ
«УНІКА»»**

Виконавець:

студентка факультету міжнародної
економіки

Крипакова Лідія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сорока Олександра Володимирівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	6
1.1. Еволюція наукових концепцій щодо дослідження сутності управління персоналом підприємства.....	6
1.2. Система управління персоналом як основний елемент системи управління підприємством.....	14
1.3. Підходи до оцінки ефективності управління персоналом.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «УНІКА».....	30
2.1. Характеристика економічної діяльності підприємства ПАТ «УНІКА».....	30
2.2. Аналіз соціально-економічної структури персоналу підприємства.....	30
2.3. Аналіз ефективності системи управління персоналом ПАТ «УНІКА».....	43
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «УНІКА»....	58
3.1. Розробка напрямів підвищення ефективності управління персоналом.....	58
3.2. Економічна ефективність напрямів підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА».....	72
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79
ДОДАТКИ.....	83

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Управління персоналом визнається однією з найбільш важливих сфер життя підприємства, здатної багаторазово підвищити її ефективність, а саме поняття «управління персоналом» розглядається в достатньо широкому діапазоні: від економіко-статистичного до філософсько-психологічного. Система управління персоналом забезпечує безперервне вдосконалювання методів роботи з кадрами й використанням досягнень вітчизняної й закордонної науки, найкращого досвіду. Сутність управління персоналом, включаючи найманих робітників, роботодавців і інших власників підприємства полягає у встановленні організаційно-економічних, соціально-психологічних і правових відносин суб'єкта й об'єкта управління. В основі цих відносин лежать принципи, методи й форми впливу на інтереси, поведінку й діяльність працівників з метою максимального використання їх.

Актуалізація проблеми обумовлена тим, що управління персоналом страхової компанії, яке здійснюється системно та продумано, з урахуванням останніх досягнень науки та практики, є запорукою успішного розвитку страховика та забезпечення його платоспроможності і фінансової стійкості.

Проблеми управління персоналом підприємства та його практичного здійснення всебічно розглянули такі вчені та практики, як: М. Амстронг, І.Р. Бузько, Л.В. Балабанова, Н.Л. Гавкалова, Б.М. Генкин, В.М. Данилюк, П.Г. Перерва, В.А. Савченко Р.А. Фатхутдинов, В.Г. Щербак та багато інших вітчизняних та зарубіжних науковців. Тем не менш, тематика розроблення принципів, напрямів та методів управління персоналом, застосування нових методів і систем навчання та підвищення кваліфікації персоналу, розроблення та реалізації стратегії управління персоналом не втрачає своєї актуальності.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних засад управління персоналом організації та обґрунтування напрямів його удосконалення.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- розглянути еволюцію наукових концепцій щодо дослідження сутності управління персоналом підприємства;
- дослідити систему управління персоналом як основний елемент системи управління підприємством;
- розглянути підходи до оцінки ефективності управління персоналом;
- провести аналіз соціально-економічної структури персоналу підприємства;
- проаналізувати ефективність системи управління персоналом ПАТ «УНІКА» ;
- розробити напрями підвищення ефективності управління персоналом;
- розрахувати економічну ефективність напрямів підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА».

Об’єкт дослідження – процес управління персоналом на підприємстві ПАТ «УНІКА».

Предмет дослідження – теоретичні підходи та практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління персоналом на підприємстві

Методи дослідження. Для розв’язання поставлених завдань і досягнення мети використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема, а саме методи аналізу та синтезу, порівняння, статистичний аналіз, логічного та емпіричного пізнання, застосовано системний підхід при викладенні матеріалу, що дало змогу розв’язати поставлені завдання..

Інформаційна база дослідження. Правове поле дослідження склали чинні законодавчі та нормативні документи, що регламентують діяльність суб’єктів господарювання в Україні. Інформаційною базою кваліфікаційної роботи послужили офіційні статистичні матеріали, дані звітності підприємства ПАТ «УНІКА» і результати власних досліджень на підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів. Практична значимість кваліфікаційної роботи полягає в тому, що розроблені рекомендації щодо

підвищення ефективності механізму управління персоналом на підприємстві ПАТ «УНІКА» можуть бути впроваджені в діяльність підприємств України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань) та 1-го додатка. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 78 сторінок. Робота містить 28 таблиць, 25 рисунків.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні і практичні аспекти системи управління персоналом в страховій компанії ПАТ «УНІКА». Систематизація наукових та практичних результатів дослідження дозволяють зробити наступні висновки.

1. Управління персоналом – це комплексна система удосконалення нормування, наукової організації його праці, підвищення професійно-кваліфікаційного рівня персоналу, підвищення мотивації і стимулювання результативної діяльності персоналу задля збільшення прибутковості підприємств

2. Система управління персоналом підприємства – це сукупність елементів, які взаємопов'язані між собою, цілковите використання яких забезпечить ефективне управління персоналом. Ефективність управління персоналом залежить від ефективності механізмів та методів, за допомогою яких буде здійснюватися процес управління персоналом. Вирізняють три групи методів: адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Відрізняються між собою способами і результативністю впливу на персонал.

3. Ефективність управління персоналом підприємства - ступінь досягнення керівництвом підприємства намічених цілей у функціональній сфері управління персоналом за відповідний період часу. Ефективна система управління персоналом – це не тільки найважливіший чинник економічного успіху сучасного підприємства, інструмент підвищення ефективності та продуктивності праці персоналу, але й соціально орієнтоване управління, спрямоване на кожного конкретного працівника з метою підвищення його трудової мотивації та задоволення потреб через систему матеріальних стимулів.

4. Страхова компанія «УНІКА» здійснює активну страхову діяльність на всій території України. ПАТ «УНІКА» надає наступні послуги страхування для фізичних осіб: автострахування (КАСКО, Євро КАСКО, Автоцивілка); захист майна (повний житло захист, страхування майна, страхування відповідальності);

туристичне страхування (Зелена карта); захист здоров'я (повний мед захист, страхування здоров'я на випадок хвороби, страхування від нещасного випадку, страхування від нещасного випадку на транспорті). ПАТ «УНІКА» надає наступні послуги страхування для юридичних осіб: захист співробітників (добровільне медичне страхування, страхування співробітників від нещасного випадку, страхування на випадок захворювання, страхування від нещасного випадку на транспорті); захист майна (повний бізнес-захист, страхування обладнання, страхування для агропромислових підприємств, страхування майна юридичних осіб, страхування перерви у виробництві, страхування будівельно-монтажних робіт); захист транспорту (страхування автотранспорту в Україні, страхування водного транспорту, страхування повітряного транспорту, страхування залізничного транспорту).

5. Відділ кадрів– це структурний підрозділ загальної системи управління ПАТ «УНІКА», на який покладаються обов'язки реалізації кадрової політики підприємства. Спеціалісти цього відділу проводять аналітичну й оперативну роботи, здійснюють виконавчі, розпорядчі, контролюючі та координаційні функції в сфері управління персоналом.

6. В роботі представлено результати соціологічного дослідження, яке проведене на підприємстві ПАТ «УНІКА». Метою дослідження було визначити та проаналізувати ефективність системи управління персоналом на підприємстві ПАТ «УНІКА» та розробити заходи щодо її вдосконалення. В дослідженні прийняло участь 30 осіб, з них 6 керівників, 18 фахівців, 6 страхових менеджерів.

Дослідження показало, що позитивними сторонами системи управління персоналом на підприємстві ПАТ «УНІКА» є: гідний рівень оплати праці у керівництва, санітарно-гігієнічні умови, розмаїтість роботи, рівень організації праці. Негативними сторонами системи управління персоналом на підприємстві ПАТ «УНІКА» є: недосконала система оцінки персоналу, несвоєчасність отримання інформації бухгалтером про обсяги наданих страхових послуг, недостатній рівень компетентності страхових менеджерів, що викликає

незадоволеність клієнтів компанії, недосконалий механізм преміювання менеджерів зі страхування, необізнаність бухгалтера в юридичній сфері у зв'язку зі змінами законодавства, графік роботи, недосконалий рівень автоматизації компанії.

7. З метою підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА» нами пропонуються наступні заходи:

1. Удосконалення автоматизованої системи оцінки страхових менеджерів.
2. Підвищення ефективності обміну інформацією:
 - 1) впровадження системи InterDoc;
 - 2) надання менеджерам обмеженого доступу до програми Бухгалтерія 1С;
 - 3) курси підвищення кваліфікації «Школа Страхового Агента»;
 - 4) удосконалення механізму нарахування премій;
 - 5) підвищення кваліфікації бухгалтерів;
 - 6) впровадження гнучкого графіку роботи для страхових менеджерів;
 - 7) удосконалення автоматизації діяльності страхової компанії;
 - 8) надання знижок на страхування співробітникам компанії.

Таким чином, в результаті впровадження напрямів підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА» чистий дохід від надання послуг і ефективність праці працівників за обсягом наданих послуг зростуть на 10%. Валовий прибуток, операційний прибуток і чистий прибуток відповідно зростуть на 387,35, 538,2 і 455,22 тис. грн. Рентабельність надання послуг збільшиться з 27,98% до 28,42%. Вищевикладене підтверджує економічну доцільність впровадження напрямів підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА».

Соціальний ефект впровадження напрямів підвищення ефективності управління персоналом ПАТ «УНІКА» полягає у зменшенні плинності кадрів, підвищенні якості управління персоналу, більш ефективному використанні робочого часу, оптимізації психологічного клімату в колективі, зміцненні неформальних відносин, збільшенні рівня задоволення від роботи, формуванні корпоративного духу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутенко І. Еволюція й генезис основних концепцій управління персоналом / І. Бутенко // Вісник економічної науки України. - 2015. - № 2. - С. 20-25.
2. Одегов Ю.Г. Управление персоналом / Ю.Г. Одегов, П.В. Журавлев. – М. : Финстатинформ, 2012. – 878 с.
3. Дудукало Г. О. Механізм забезпечення ефективності управління персоналом машинобудівних підприємств : дис. ... канд. економ. наук. : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Г. О. Дудукало. - К., 2015. - 244 с.
4. Ландсман В.А. Теоретичні аспекти розвитку системи управління персоналом сучасного підприємства / В.А. Ландсман // Державне будівництво. - 2014. - № 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2014_2_38
5. Грэхем Х. Т. Управление человеческими ресурсами : учеб. пособие для вузов / Х. Т. Грэхем, Р. Беннетт ; пер. с англ. / Под ред. Т. Ю. База-рова и Б. Л. Еремина. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 598 с.
6. Управління персоналом : навч. посіб. / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – [2-е видання]. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 502 с.
7. Галенко В. П. Управление организацией : методическая разработка / В. П. Галенко, О. А. Страхова ; Федеральное агенство по образованию ; Высшая экономическая школа (МИПК) СПбГУЭФ. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2005. – 57 с.
8. Дейнека А. В. Стратегия управления персоналом организации: учебное пособие / А. В. Дейнека. – Краснодар : КИМП и М, 2009. – 266 с.
9. Данилюк В. М. Менеджмент персоналу : навч.-метод. посібн. / В. М. Данилюк, В. М. Петюк, С.О. Цинбалюк. – К. : КНЕУ, 2012. – 398 с.

10. Ивашкевич Дж. М. Человеческие ресурсы управления : основы управления персоналом / Дж. М. Ивашкевич, А. А. Лобанов. – М. : Дело, 2004. – 484 с.

11. Лозинський І.Є. Теоретичні основи системи управління персоналом підприємства / І.Є. Лозинський, Л.О. Єлісеєва // Економіка і регіон. - 2014. - № 3. - С. 184-188.

12. Осіпова А.Ю. Механізм забезпечення ефективного управління персоналом підприємства: дис. ... канд. економ. наук. : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / А.Ю. Осіпова. - Хмельницький, 2015. - 246 с.

13. Пелих А. С. Экономика предприятия и отрасли промышленности / А. С. Пелих. – 3-е изд., перераб. и доп. – Ростов-на-Дону : «Феникс», 2012. – 602 с.

14. Пугачев В. П. Руководство управления персоналом организации : учеб. / В. П. Пугачев . – М. : Аспект Пресс, 2012. – 279 с.

15. Сербиновский Б. Ю. Управление персоналом / Б. Ю. Сербиновский. – М. : Дашков и КО, 2007. – 464 с.

16. Рульєв В. А. Управління персоналом : навч. посібн. / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостянська. – К. : Кондор, 2013. – 310 с.

17. Хміль Ф. І. Управління персоналом : підруч. / Ф. І. Хміль – К. : Академвидав, 2013. – 488 с.

18. Голубка О.Я. Аналіз методів управління персоналом / О.Я. Голубка, Ю.О. Дідович, Я.Ф. Копустяк // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2016. - Вип. 5(1). - С. 113-117.

19. Друкер П. Менеджмент в ХХІ веке : [учебное пособие] / П. Друкер ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2010. – 272 с.

20. Крушельницька О.В. Управління персоналом : [навч. посіб.] / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2013. – 296 с.

21. Марк А. Оценка персонала : [учебное пособие] / А. Марк, Е. Брайан, У. Беккер. – К. : Вильямс, 2007. – 432 с.

22. Щекин Г.В. Теория и практика управления персоналом : [учеб.-метод. пособ.] / Г.В. Щекин ; 2-е изд., стереотип. – К. : МАУП, 2003. – 280 с.
23. Лутай Л. Дослідження ефективності системи управління персоналом на підприємствах / Л. Лутай // Економіка розвитку. - 2013. - № 3. - С. 82-85.
24. Редьква О.З. Інноваційні підходи до формування системи управління персоналом машинобудівних підприємств : дис. ... канд. економ. наук. : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / О.З. Редьква – Тернопіль, 2015. - 260 с.
25. Лозинський І.Є. Теоретичні основи системи управління персоналом підприємства / І.Є. Лозинський, Л.О. Єлісєєва // Економіка і регіон. - 2014. - № 3. - С. 184-188.
26. Сівашенко Т. Удосконалення системи управління персоналом підприємства / Т. Сівашенко // Економічний аналіз. - 2014. - Т. 11(3). - С. 48-5
27. Бутенко І.А. Методичні підходи до оцінки ефективності системи управління персоналом підприємства / І.А. Бутенко, А.В. Курносова // Економічні інновації: Зб. наук. пр. — Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2015. — Вип. 60, т. I. — С. 66-74.
28. Иванцевич Дж. Человеческие ресурсы управления / Дж. Иванцевич, А.А. Лобанов. — М. : Дело, — 2011. — 304 с.
29. Шекшня С.В. Управление человеческими ресурсами в России и СНГ: сегодня и завтра / С.В. Шекшня. — М., — 2012. — 224 с.
30. Гавриш О.А. Управління персоналом сучасної організації / О.А. Гавриш, Л.Є. Довгань, Н.О. Сімченко, Н.І. Ситник, В.Е. Грамотнєв. — К.: НТУУ «КПІ», — 2011. — 496 с.